

Ungdom og Fritid mener

Dette dokumentet er strukturert som et oppslagsverk, og viser hva Ungdom og Fritid mener om ulike tema. Alle tema og saksområder som berører eller opptar Ungdom og Fritid skal være dekket. Nye temaer kan bli aktuelle i løpet av perioden. Nye uttalelser vedtas da av sentralstyret.

Rettigheter	3
Barnekonvensjonen	3
Barnevernreformen.....	3
Retten til lek og fritid	3
Rammevilkår for fritidsklubbfeltet	4
Lovfesting	4
Ikke god nok tilgang på fritidsklubber.....	4
Fritidserklæringen	4
Stillingssituasjon i kommunene.....	5
Kvalitetssikring	5
Fritidsklubb – ett samlenne begrep for feltet.....	5
Kvalitetskriteriene	5
Politiattest.....	6
Profesjonelt ungdomsarbeid.....	6
Barne- og ungdomsarbeiderfaget	6
Kompetanse	6
Fritidsklubben som lokalt ressurscenter	7
Lokalt ressurscenter	7
Tverrfaglighet	7
Uformell og ikke-formell læring.....	8
Egenorganisert aktivitet.....	8
Samskaping.....	8
Folkehelse.....	9
Frivillighet.....	9
Fritidsklubbene som inkluderende arena for alle	9
Psykisk helse.....	9
Fritidsklubbene som helseforebyggende arena.....	10
Mangfold	11
Ungdom med funksjonshindringer på klubb	11
Kjønn og seksualitet	11

Mobbing	12
Ensomhet	12
Rasisme	12
Barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt	12
Rus	13
Ungdomstiden	13
Ungdomstiden	13
Ungdomskriminalitet.....	14
Ungdomsdemokrati	14
Medvirkning	14
Ungdomsdemokrati.....	14
Ungdomsråd	15
Skole og utdanning.....	15
Stemmerett	15
Klubben som den største kulturarena for ungdom	16
Ungdomskultur.....	16
Datakultur.....	16
Behovet for tilgjengelige møteplasser	16
Trygge ungdomsarbeidere	17
Internasjonalt	17
Internasjonalt samarbeid	17
Internasjonale rammeverk og ungdomsarbeid.....	17
Bærekraft	18
Bærekraftsmålene	18
Klima og miljø.....	18

Rettigheter

Barnekonvensjonen

Barnekonvensjonen er det viktigste dokumentet for en lovmessig forankring av fritidsklubber og ungdomshus. De mest relevante artiklene for fritidsklubbfeltet er: artikkel 12, *alle barn har rett til å si sin mening og deres mening skal bli tatt på alvor*, artikkel 31, *alle barn har rett til hvile, lek og fritid, og til å delta i kunst og kulturliv*. I 2011 vedtok FN en tilleggsprotokoll til barnekonvensjonen som gir barn rett til å klage på brudd på barnekonvensjonen. Våren 2022 behandlet Stortinget et representantforslag om at Norge skulle slutte seg til denne, forslaget ble ikke vedtatt.

Vi mener at Norge må slutte seg til barnekonvensjonens tilleggsprotokoll.

Vi mener fritidsklubben er en nøkkelarena for å kunne utøve rettighetene i artikkel 12 og 31 i praksis.

Vi mener at barn og ungdom må bevisstgjøres sine rettigheter i samfunnet, og myndiggjøres til å bli aktive medborgere. Dette er en del av fritidsklubbenes samfunnsansvar. Ungdommens interesser må sikres gjennom å gi dem reell innflytelse, og klubbene må bistå ungdommene slik at de får sin stemme hørt.

Barnevernreformen

Barnevernsreformen trådte i kraft 1.1.2022. Den flytter mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet og innebærer blant annet at kommunene har fått økt finansieringsansvar for barnevernets tjenester. Et av målene med reformen er at kommunene skal styrke arbeidet med tidlig innsats og forebygging i hele oppvekstsektoren.

Vi mener at klubb er et godt tiltak for tidlig innsats og at ungdomsarbeidere driver "stille forebygging".

Retten til lek og fritid

Alle barn og unge skal ha muligheten til å delta i kunst og kulturliv, lek, hvile og fritid. Dette er en rett de har etter Barnekonvensjonens artikkel 31. For å få til dette er det viktig å se på sammenhengen av alle barrierene for deltakelse, ikke kun økonomi som den eneste barrieren som hindrer deltakelse. En av dagens hovedutfordringer er at aktiviteter som tilbys ikke oppleves som relevant, eller er organisert på en måte som ikke er ønsket fra barn og unge selv eller er tilrettelagt slik at alle ungdommer kan delta uavhengig av funksjonshindring. Det er derfor viktig at fritidsaktiviteter for barn og unge rommer barn og unges rett til medvirkning. Fritidserklæringen sier at alle barn og unge skal få delta i fritidsaktiviteter med andre.

Vi mener at er fritidsklubber er den fritidsaktiviteten med lavest barrierer for deltakelse, men ifølge barn og unge selv og utregninger gjort i rammeverk viser at det mangler rundt 300 fritidsklubber. Fritidsklubber må ses på som det offentliges sikring av barn og ungdoms rett til lek og fritid. Derfor må det satses på denne nasjonale strukturen gjennom å sikre rammevilkårene til feltet gjennom kommunale og statlige midler.

Rammevilkår for fritidsklubbfeltet

Lovfesting

Fritidsklubber og andre åpne møteplasser for ungdom er et kommunalt ansvar. Fritidsklubbene utgjør, sammen med kulturskolene og bibliotekene den lokale kulturelle grunnmuren, det offentliges egen oppfølging av Barnekonvensjonens artikkel 31 – alle barn og unge har rett til lek og fritid. Fritidsklubbene og det lokale ungdomsarbeidet er ikke en lovpålagt oppgave, hvilket krever at kommunen selv må finne rom til å bruke frie inntekter til å finansiere ungdomsarbeidet. Mangel på lovfesting fører i dag til stor mangel på fritidsklubber, samt betydelig usikkerhet og ustabilitet når tilbudet årlig står ovenfor å prioriteres vekk i stramme kommunale budsjetter. Med mangel på lovfesting blir det offentliges egen oppfølging av Barnekonvensjonen en tilfeldighet snarere enn en rettighet.

Vi mener det må lovfestes at alle kommuner må sørge for at barn og unge har tilgang til en fritidsklubb i sitt nærmiljø. En lovfesting må definere retten til et fritidstilbud, si noe om kvalitet-, kompetanse- og ressursbehovet, og fastslå ungdoms rett til deltakelse og medvirkning. Møteplassene må være tilpasset alle barns funksjonsevne.

Ikke god nok tilgang på fritidsklubber

Hvilket tilbud du har tilgang til skal ikke være avhengig av hvor du bor. I 2022 var det 673 kommunale fritidssentre i Norge. Ungdom og Fritid har per 2024 ca. 700 medlemsklubber over hele landet. Dersom ungdom skal ha tilgang på en fritidsklubb i sitt nærmiljø, forstått som sin ungdomsskolekrets, bør det totalt være 1 042 fritidsklubber i landet. Det innebærer etablering av 369 nye fritidsklubber i årene fremover. Mannsutvalget i sin NOU 2024:8 Likestillingens neste steg regnet på kostandene ved å etablere 369 nye fritidsklubber. Deres utregning viser at det vil koste omtrent 1 135 millioner kroner å finansiere 1 042 fritidsklubber i året dersom driften holdes på dagens nivå. Dersom en tar høyde for merbehovet som klubbene melder om, vil det vil koste omtrent 2 490 millioner kroner.

Vi mener at alle barn og unge i Norge må sikres tilgjengeligheten til en fritidsklubb for alle barn og unge uansett hvor de bor. Dette sikres best ved at det er en fritidsklubb i hver ungdomsskole sone.

Fritidserklæringen

Ungdom og Fritid har skrevet under på Fritidserklæringen. Den forplikter oss til å jobbe for at alle barn og unge skal få delta i minst én fritidsaktivitet sammen med andre. Fritidsklubbene treffer barn og unge som opplever barrierer for deltakelse i andre fritidsaktiviteter. Ungdom med svake sosiale relasjoner, ungdom fra lavinntektsfamilier og ungdom med minoritetsbakgrunn bruker fritidsklubbene, og finner på den måten en trygg fritidsarena de har tilgang til på lik linje med alle andre.

Vi mener en styrking av kommunale fritidsklubber som en nasjonal struktur, er et godt virkemiddel for å realisere målet med fritidserklæringen.

Stillingssituasjon i kommunene

Kompetente ansatte er avgjørende for kvaliteten i fritidsklubbene. Klubbansatte har varierende bakgrunn, men felles for dem er engasjementet for ungdom og deres vilje til å prioritere klubbens behov. Antall ansatte er kritisk for tilbudets kvalitet, men utviklingen har vært negativ: Fra et gjennomsnitt på 2,9 årsverk per klubb på 2000-tallet er tallet i dag redusert til 1,4 årsverk. Klubbundersøkelsen 2023 viser store forskjeller: 10 % av klubbene har ingen lønnede årsverk, mens 71 % rapporterer at begrensede personalressurser hindrer dem i å tilby ønskede aktiviteter. Marginale bemanningsressurser går ut over klubbens evne til å være et trygt sted for unge som trenger voksenkontakt, og svekker klubbens mulighet til å ivareta ulike deltakergrupper.

Vi mener De ansatte må også få betalt for relevant høyere utdanning uavhengig av om det er krav om høyere utdanning i stillingen.

Vi mener KS, Fagforbundet og Ungdom og Fritid bør samarbeide om å utvikle en bemanningsnorm for fritidsklubbfeltet.

Vi mener kommuner må organisere sitt fritidsklubbtilbud på en måte som gir klubbansatte hele stillinger dersom de ønsker dette.

Kvalitetssikring

Fritidsklubb – ett samlende begrep for feltet

Fritidsklubber, ungdomshus, skatehaller, ungdomskafeer, kulturhus for ungdom og lignende. Samlet sett utgjør dette et mangfold av åpne møteplasser for barn og ungdom. Det er møteplasser hvor man kan komme sammen uten forpliktelser til oppmøtefrekvens eller betaling. Det er arenaer tilrettelagt for å dyrke sosiale relasjoner mellom barn og ungdom og for å bygge trygge oppvekstmiljøer hvor trygge profesjonelle ungdomsarbeidere har medvirkning som en bærebjelke og metodiske tilnærming.

Vi mener at fritidsklubb skal brukes som samlebetegnelse for mangfoldet av åpne møteplasser for barn og unge hvor det er trygge profesjonelle ungdomsarbeidere som bruker medvirkning som metodisk tilnærming. Dette er for å kunne bygge enhet og en samlende forståelse av feltet både innad og utad.

Kvalitetskriteriene

I samarbeid med Fagforbundet har Ungdom og Fritid utviklet kvalitetskriterier for fritidsklubber, ungdomshus og andre åpne møteplasser for ungdom. Ved å utarbeide kvalitetskriterier for fritidsklubber vil vi bidra til å profesjonalisere dette fagfeltet. Formålet med kvalitetskriteriene er å stadfeste hva som kjennetegner det gode ungdomsarbeidet, i visshet om at kvalitet også må defineres lokalt.

Vi mener at alle kommuner bør legge kvalitetskriteriene til grunn for sitt ungdomsarbeid på fritidsklubber og andre åpne møteplasser.

Politiattest

Politiattest er et kriminalitetsforebyggende virkemiddel hvor opplysninger om enkeltpersoners vandel (adferd, livsførsel) brukes til å utestenge dem fra bestemte stillinger, funksjoner, tillatelser, oppgaver eller lignende som de ikke er egnet til. Hva som blir oppgitt i politiattesten, avhenger blant annet av hva slags politiattest det er snakk om. En ordinær politiattest har noen begrensninger, avhengig av når det straffbare forholdet fant sted, og hvor alvorlig forholdet er. En hovedgrunn til kravet om politiattest, er å beskytte barn mot overgrep. Derfor kreves det i de aller fleste yrker hvor en skal jobbe med barn og unge at en fremlegger politiattest. I mange fritidsklubber er dette også et krav, men dette er per i dag ikke et krav for hos alle fritidsklubber.

Vi mener at det skal være et krav at alle ansatte og frivillige som er i kontakt med barn og unge i fritidsklubb skal levere politiattest.

Vi mener at krav om politiattest for alle ansatte og frivillige som er i kontakt med barn og unge må lovfestes.

Profesjonelt ungdomsarbeid

I dag er kvalitetsforskjellene på ulike fritidsklubber sprikende, og dette går dessverre utover barn og unge. Kvalitet og forutsigbarhet i fritidsklubber er et offentlig ansvar.

Vi mener at lokale føringer må sikre at de ansattes profesjonalitet og yrkesutøvelse ivaretas, og at det kreves politiattest av alle som skal jobbe med barn og unge.

Barne- og ungdomsarbeiderfaget

Ungdomsarbeid er et eget fag, og kompetansen som elevene tilegner seg må oppdateres i takt med endringer i ungdomskulturen og i samfunnet. Ifølge Klubbundersøkelsen 2020 er 61% av ungdomsarbeiderne som jobber i klubb utdannet i barne- og ungdomsarbeiderfaget.

Vi mener at barne- og ungdomsarbeiderfaget på videregående skole i større grad bør fokusere på ungdomsarbeid.

Kompetanse

I mai 2017 kom Europarådet med sin anbefaling på ungdomsarbeid. Her anbefales det blant annet at det utvikles et rammeverk for utdanning av ungdomsarbeidere. Ved å styrke klubbfeltet ved å gi ungdomsarbeiderne viktig kompetanse, i tråd med kvalitetskriteriene og Europarådets tilråding om ungdomsarbeid, kan det helsefremmende og forebyggende tiltaket klubb allerede er, bidra til god psykisk helse blant enda flere barn og unge. For å styrke hele oppvekstsektoren må ikke ungdomsarbeideren glemmes når man innfører kompetansehevingstiltak.

Vi mener at utdanningsinstitusjoner i større grad bør utnytte fritidsklubbens mulighet til å være en utdanningsarena for lærlinger, studenter og andre med behov for kvalifisering til arbeidslivet.»

Vi mener at det må etableres et utdanningsløp i ungdoms- og fritidspedagogikk, med en bachelorutdanning og en varig videreutdanning.

Vi mener at Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) må gis mandat til å godkjenne kurs for ungdomsarbeidere, og på den måten sertifisere ungdomsarbeidernes uformelle kompetanse.

Vi mener at det må settes av midler til et kompetanseløft for ungdomsarbeidere på fritidsklubb innen psykisk helse og innen inkludering av barn og unge med ulike funksjonsnedsettelse.

Fritidsklubben som lokalt ressurscenter

Lokalt ressurscenter

Fritidsklubben har et unikt potensial til å være en sterk aktør for å øke deltakelse og mestring i lokalsamfunnet. Ved å stille lokaler, utstyr og kompetanse til disposisjon for ungdom, barne- og ungdomsorganisasjoner, offentlige tjenester og andre relevante aktører, kan klubben fungere som en katalysator for tverrfaglig og tverrsektorielt samarbeid. For ungdom gir fritidsklubben tilgang til et dynamisk miljø der ideer og kreativitet kan utfoldes, med støtte fra veiledende voksne som sikrer en trygg, rusfri arena. Samtidig fungerer klubben som en naturlig rekrutteringsarena for organisasjoner og offentlige tjenester.

Fritidsklubbens kompetanse på ungdomskultur og medvirkning er også verdifull for offentlige tjenester, som skoler, barnevern og politi. Klubbansatte har ofte unike relasjoner til ungdom, noe som kan bidra til å håndtere sosiale utfordringer og bygge lag rundt sårbare ungdommer. Ved å samarbeide med andre kommunale aktører kan fritidsklubbene sikre bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som angår ungdom.

Vi mener For å realisere dette uten å svekke det åpne tilbudet, er det nødvendig med økt bemanning, enten gjennom flere ansettelser eller ved å organisere arbeidskraft på nye måter. Dette vil bidra til å styrke fritidsklubbens status som en verdifull ressurs i lokalsamfunnet.

Vi mener klubbansatte kan benyttes til å bidra med sin kompetanse i andre kommunale tjenester og samarbeidsprosjekter, mot kompensasjon. Dette vil også sikre større og mer stabile stillinger for de ansatte.

Tverrfaglighet

Ungdomsarbeideren møter den enkelte ungdom med blanke ark. Den unge presenterer seg selv gjennom sin væremåte og sine ressurser. Dette gir et unikt utgangspunkt for samarbeid med den unge. Fritidsklubbens ubyråkratiske tilnærming gjør det mulig å iverksette effektive tiltak på kort varsel. Dette er med på å bygge tillit og tilhørighet. Ungdomsarbeiderne har en unik innsikt i, og forståelse for hvordan det er å vokse opp i et lokalsamfunn. Dette er viktig for å skape en helhetlig tilnærming til barn og unges oppvekstvilkår. Ungdomsarbeideren er en viktig ressurs i kommunens tverrfaglige samarbeid og må være en naturlig del av de tverrfaglige nettverkene. Det er en

utfordring når fritidsklubbene blir offer for silotenkning. Dette gjenspeiles i at fritidsklubbene er plassert under ulike virksomhetsområder i kommunene, noe som kan svekke det faglige – og politiske ansvaret for feltet.

Vi mener at den enkelte kommune bør ha større fokus på tverrfagligheten klubbene representerer og benytte seg av dette.

Vi mener at lokalt samarbeid er avgjørende for å kunne jobbe helhetlig på tvers av sektorer. Fritidsklubbene må inkluderes i eksisterende kommunale strukturer for tverrfaglighet som SLT-modellen.

Uformell og ikke-formell læring

Ungdom som er tilknyttet fritidsklubber tilegner seg ofte stor uformell kompetanse innen blant annet organisasjonsarbeid, ledelse, kunst, teknikk med mer.

Vi mener det bør utvikles et eget system for validering av ikke-formell læring som må sees i sammenheng med formell læring. Dette kan bidra til at flere barn og unge opplever at fritiden sin ikke bare er morsom, men også meningsfull.

Egenorganisert aktivitet

Egenorganisert, eller selvorganisert, aktivitet er den aktiviteten ungdom tar initiativ til på eget initiativ – når de vil, hvor de vil, og med hvem de vil. Denne formen for aktivitet skjer på ungdommens premisser, og fritidsklubbene tilrettelegger med en medvirkningsmetode som gir ungdom tilgang på lokaler, utstyr og voksne som kan støtte dem i å realisere egne aktiviteter, arrangementer og drømmer. Derfor har klubbene en stor andel ungdom som driver med egenorganisert aktivitet og fungerer som ressursentre for ungdom som ønsker å skape sine egne prosjekter.

Til tross for den høye kvaliteten og betydningen av egenorganisert aktivitet, er denne gruppen ofte lite ivaretatt i strukturer utenfor fritidsklubbene. De organiserte aktivitetene får ofte stor oppmerksomhet, mye på grunn av deres formelle strukturer, men kvaliteten og verdien av det egenorganiserte er likevel betydelig. Fritidsklubbene har her et unikt potensial til å styrke sin rolle som ressursenter også for ungdom som sjeldnere bruker klubbene. Med sin kompetanse kan fritidsklubber og ungdomsarbeidere være veiledere for ungdom som ønsker å drive egenorganisert aktivitet, og dermed støtte dem i å utvikle og gjennomføre aktiviteter på egne premisser.

Vi mener det må tilrettelegges slik at ungdom som søker seg til det egenorganiserte har anledning og arenaer tilrettelagt for dette og at fritidsklubbens rolle som lokale ressursenter for ungdom styrkes.

Vi mener at ungdom som driver med egenorganisert idrett og fysisk aktivitet bør ha samme tilgang til ressurser og finansiell støtte som organiserte fritidsaktiviteter.

Samskaping

Samskaping er en form for samarbeid som kjennetegnes av likeverdighet mellom personer på tvers av sektorer. Personer ansatt i offentlige stillinger (kommune, fylke og stat) samarbeider med personer fra det vi kaller sivilsamfunnet (innbyggere eller frivillige organisasjoner). I

samskappingsprosesser bidrar innbyggere og organisasjoner med sin kompetanse og sine erfaringer for å skape bedre tjenester og tilbud sammen med det offentlige. Fritidsklubbene 70 års lange erfaring med medvirkningsmetodikk kjennetegnes av nettopp av at innholdet i klubbene samskapes i samarbeid mellom ungdommene og ungdomsarbeiderne.

Vi mener at kommunene i større grad bør benytte fritidsklubbene medvirkningskompetanse når gode metoder for samskaping skal utformes. Det er samtidig viktig at klubbene tilføres ressurser til dette arbeidet slik at det ikke går utover kjernetilbudet.

Folkehelse

Fritidsklubbene beskrives som «spydspissen» i det generelle forebyggende arbeidet som kommunen gjør for ungdom i folkehelsemeldinga fra 2019. Den samme rapporten viser at fritidsklubbene når alle typer ungdom, men samtidig skiller seg fra andre fritidsaktiviteter på særlig tre områder; i klubbene er det flere med lav sosioøkonomisk status, flere ungdom med minoritetsbakgrunn og flere med sosialt svake relasjoner til skole og foreldre. Samtidig peker rapporten på at ungdom som bruker klubb har noe sterkere vennerelasjoner enn andre ungdom, og at dette skyldes klubbens arbeidsform og innretning.

Vi mener at klubbens arbeidsform og innretning forebygger psykiske helseplager, ensomhet, rus og utenforskap.

Vi mener at for at fritidsklubben skal ta ut sitt potensial som en helsefremmende arena, så må kompetanseutvikling av ungdomsarbeidere prioriteres. Kompetanseutvikling blant ungdomsarbeidere vil bidra til å styrke det lokale folkehelsearbeidet i kommunen.

Frivillighet

Ungdomsmedvirkning og samskaping i norske fritidsklubber gjør at innholdet i klubbene kjennetegnes av ungdomsfrivillighet. Denne barne- og ungdomsfrivilligheten er med på å bygge demokratisk kompetanse og demokratisk deltakelse hos barn og unge lokalt, og særlig for utsatte grupper som i større grad bruker fritidsklubbene. Det er derfor viktig å løfte frem og styrke den som en sentral del av den nasjonale unge frivilligheten. Fritidsklubbene er også en sentral arena for barne- og ungdomsorganisasjoner som både gir tilgang på lokaler, utstyr og ungdomsarbeidere, og denne rollen bør styrkes fremover.

Vi mener at den øvrige voksen-frivilligheten kan styrke tilbudene i fritidsklubbene, men bør ikke erstatte profesjonelle og kompetente ungdomsarbeidere med henblikk på stabilitet, kvalitet og profesjonalitet.

Vi mener at ungdomsfrivilligheten i norske fritidsklubber er helt sentral del av klubbens metode og innhold.

Fritidsklubbene som inkluderende arena for alle

Psykisk helse

På klubben er det ikke bare arrangementer og aktiviteter i som står i fokus, men medvirkning som

metode. I dette arbeidet er relasjonsbygging og ressursmobilisering sentralt; ungdomsarbeidernes evne til å se og skape relasjoner til og mellom ungdommer, og tilrettelegge for et inkluderende og godt miljø der barn og unge medvirker i utviklingen av relevante og attraktive aktiviteter. Skal de unge medvirke må de bygges opp som ressurser som selv kan tåle stress og ansvar, og inkludere og se andre ungdommer. Denne metoden bidrar til at barn og unge deltakere opplever nettopp mening, mestring, tilhørighet, trygghet, fellesskap, deltakelse og til at de utvikler sin identitet.

Vi mener at fritidsklubbene er fritidsarenaer som bidrar til god psykisk helse for barn og unge som bruker dem.

Fritidsklubbene som helseforebyggende arena

Fritidsklubbene fungerer som en viktig førstelinjetjeneste hvor ansatte og ungdomsfrivillige, gjennom relasjonsbygging, kan identifisere og støtte barn og unge med ulike utfordringer. Gjennom jevnlig kontakt kan klubbene fange opp tidlige tegn på psykiske helseutfordringer, sosial isolasjon og utenforskap, og bidra med støtte og veiledning. Fritidsklubbene kan også henvise ungdom til relevante hjelpetjenester, samtidig som de bidrar til forebyggende arbeid ved å skape et trygt miljø for sosial tilhørighet og mestring. Ved å bygge relasjoner og gi ungdom et positivt fellesskap, kan klubbene bidra til å styrke unges psykiske helse, trivsel og deltakelse i samfunnet.

Vi mener at ved å styrke klubbfeltet med midler til drift og etablering, tilrettelagte lokaler og relevante aktiviteter, samt flere ansatte med kompetanse på psykisk og fysisk helse kan det forebyggende tiltaket klubb allerede er bidra til god psykisk helse blant enda flere barn og unge. "

Fritidsklubber som kriminalitetsforebyggende arena Fritidsklubber har siden 1950-tallet vært en del av Norges kriminalitetsforebyggende arbeid, etablert som et direkte svar på ungdomskriminalitet. I dag spiller de fortsatt en viktig rolle i forebyggingen, både å tilby universell forebygging rettet mot alle ungdommer og i noen tilfeller målrettede tiltak for risikoutsatt ungdom. Fritidsklubbene fremmer innenforskap, inkludering og trygghet – faktorer som forskning viser er beskyttende mot kriminalitet. Klubbarbeidene bygger tillitsbaserte relasjoner som kan spille en avgjørende rolle i å redusere effekten av risikofaktorer som kan påvirke ungdommens utvikling.

Videre inngår mange fritidsklubber i nettverk som SLT, der de samarbeider med politi, skoler og sosiale tjenester for å nå ungdommer som ellers kan være vanskelige å få kontakt med. Dette tverrfaglige samarbeidet sikrer en helhetlig innsats for å forebygge ungdomskriminalitet, med fritidsklubbene som en av mange viktige brikker. Klubben er samtidig et sted der ungdom opplever tilhørighet og respekt, uten å bli dømt for dårlige valg. Denne tryggheten kan styrke relasjonen til ungdomsarbeider, noe som gjør at de både kan få verdifull innsikt i hva som skjer i ungdomsmiljøet, og potensielt avverge situasjoner som kunne ha utviklet seg negativt.

Vi mener ved å styrke fritidsarenaer som fritidsklubbene kan vi forhindre at ungdom rekrutteres til kriminalitet og utenforskap, og staten og kommunene bør derfor i større grad vektlegge fritidsarenaer som fritidsklubbene som en sentral del av forebyggingsstrategien for å oppnå en helhetlig og effektiv innsats.

Vi mener at for å møte dagens komplekse utfordringer er det avgjørende å styrke kompetansen til ungdomsarbeidere i fritidsklubbene. Ungdom og Fritid er den eneste nasjonale kompetanseleverandøren for profesjonelt ungdomsarbeid i klubbene, og det er et betydelig

potensial for å utvikle klubbmetodikken videre. Begrensede ressurser gjør det nødvendig å styrke den sentrale organisasjonen for å sikre tilstrekkelig faglig støtte.

Mangfold

Det offentlige har et ansvar for å tilby åpne møteplasser og fritidsaktiviteter som alle kan være med på, uavhengig av bakgrunn. Ungdomsbefolkningen er like mangfoldig som voksenbefolkningen, og det må gjenspeiles i fritidsklubbens satsningsområder. Det er et mål at alle skal føle seg velkommen og ivaretatt på fritidsklubbene. Fritidsklubbene er arenaer som fremmer forståelse for ulike ideer, og blir dermed en arena hvor man kan lære seg å respektere og forstå mennesker man er uenige med eller annerledes enn en selv. Det er også viktig med en bred rekruttering av ansatte, slik at ungdomsarbeiderne representerer befolkningen på en god måte.

Vi mener at det er ingen toleranse for diskriminering i norske fritidsklubber.

Vi mener at fritidsklubber virker forebyggende mot diskriminering, ved å fremme demokrati, menneskerettigheter, likestilling og mangfold.

Ungdom med funksjonshindringer på klubb

Funksjonshindrede er en svært mangfoldig gruppe som møter ulike utfordringer i samfunnet, og ofte kan disse variere mye innenfor personer med samme diagnose. Felles for dem er retten de har til å delta i samfunnet på lik linje med andre, og plikten staten har til å iverksette tiltak for å sikre dette. I Klubbundersøkelsen 2023 kommer det frem at fritidsklubber i dag har få deltakere som er funksjonshindret sett i forhold til andelen denne gruppen utgjør i samfunnet på 10-12 prosent. Det at barn og unge som er funksjonshindret er underrepresentert på fritidsklubb sammenfaller med nasjonale trender som viser at denne gruppen i mindre grad deltar på fritidsaktiviteter enn andre barn og unge. Det å være på samme arenaer er en forutsetning for å etablere relasjoner til jevnaldrende. Felles for mange barn og unge som er funksjonshindret er det at de opplever barrierer og manglende tilrettelegging for å delta på disse arenaene, og dermed for å ha en normal barndom og oppvekst.

Vi mener at hver kommune må sørge for at lokale fritidsklubber er universelt utformet.

Vi mener klubbansatte må tilrettelegge for målgruppens deltakelse gjennom medvirkningsprosesser.

Vi mener klubbansatte må inkludere målgruppen i digitale aktiviteter.

Vi mener at i samarbeid med brukerorganisasjoner kan Ungdom og Fritid utvikle kompetanseressurser for klubbansatte om inkludering av funksjonshindrede ungdommer.

Kjønn og seksualitet

Fritidsklubber er åpne og inkluderende uavhengig av kjønn og seksuell orientering.

Ungdomsarbeidere skal møte ungdom med nysgjerrighet og refleksjon, og på den måten være gode

på normkritisk tenkning. Det er også viktig at det jobbes med økt kompetanse på området kjønn og seksualitet blant ansatte på fritidsklubber.

Vi mener at skal vi lykkes med å skape arenaer som føles tilgjengelige og åpne for alle er det viktig at man får tilstrekkelig med kunnskap om kjønn og seksualitet

Vi mener at det er behov for et mangfoldig kjønnsbegrep i Norge for at alle skal oppleve et inkluderende samfunn.

Mobbing

Fritidsklubbene skal være mobbefrie soner. Ungdomsarbeidere skal aktivt jobbe med utfordringer knyttet til mobbing, spesielt på nett. Dette gjøres best i tverrfaglig dialog med resten av oppvekstfeltet i kommunen.

Vi mener at Ungdom og Fritid bør ha en naturlig plass i nasjonale samarbeidsgrupper som for eksempel Partnerskap mot mobbing, og fritidsklubbene må inngå i tverrfaglige nettverk.

Ensomhet

Tusenvis av ungdommer i Norge opplever ensomhet. Selv om ensomhet ikke nødvendigvis er farlig, kan den være svært tung å bære for de som kjenner på den. Isolasjon som følger av ensomhet øker risikoen for både fysiske og psykiske helseutfordringer. Mange unge savner å være en del av et fellesskap og kjenner behovet for trygge, sosiale møteplasser med lav terskel. Fritidsklubbene tilbyr nettopp dette – en arena hvor ungdom kan bygge relasjoner og oppleve tilhørighet, noe som kan bidra til å redusere ensomhet og fremme trivsel.

Vi mener at fritidsklubbene gir barn og unge verdifulle sosiale relasjoner, kompetanse og en følelse av tilhørighet – de mest effektive midlene mot ensomhet

Rasisme

Fritidsklubbene og ungdomsarbeiderne spiller en viktig rolle i å motarbeide rasistiske holdninger ved å bruke dialog som et sentralt verktøy i sitt holdningsskapende arbeid. Gjennom åpne samtaler og reflekterende aktiviteter skaper de trygge rom hvor ungdom kan diskutere og utfordre fordommer. Samtidig oppfordrer de aktivt ungdommen til å engasjere seg i arbeidet mot rasisme, både i sitt eget miljø og i samfunnet for øvrig. På denne måten bidrar fritidsklubbene til å fremme forståelse, respekt og et inkluderende fellesskap

Vi mener at på fritidsklubbene er det ingen toleranse for rasisme.

Vi mener at ved å være inkluderende møteplasser som er åpne for alle og som aktivt jobber med å fremme toleranse, nestekjærlighet og mangfold, bidrar klubbene til å rive ned fordommer og rasisme.

Barn som vokser opp i familier med vedvarende lavinntekt

I Norge vokser 102 600 barn opp i familier med vedvarende lavinntekt, noe som tilsvarer 10,6 prosent av alle barn. Vi er fast bestemt på å bidra til at alle barn og unge får de samme mulighetene i

livet. Selv om fritidsklubber ikke nødvendigvis reduserer fattigdom, gir de alle barn og unge rike opplevelser og muligheter for sosial deltakelse. Trygge fritidsarenaer er avgjørende, særlig for dem som vokser opp med begrensede ressurser, da tilgangen til fellesskap og aktiviteter ofte er mer begrenset. Når andre fritidstilbud kan bli for dyre eller utilgjengelige, blir fritidsklubbene en viktig ressurs. De gir barn og unge muligheten til å føle tilhørighet og delta på lik linje med andre, og skaper et inkluderende fellesskap hvor alle har plass.

Vi mener at fritidsklubber skal være gratis, slik at alle uavhengig av sosioøkonomisk bakgrunn kan delta.

Rus

Ungdom har rett til trygge, rusfrie kulturarenaer hvor de kan utvikle seg, uttrykke seg kreativt og bygge sosiale relasjoner. Fritidsklubbene spiller en avgjørende rolle i å skape slike miljøer og arbeider aktivt med rusforebygging gjennom en kombinasjon av informasjon, bevisstgjøring og forebyggende tiltak. UngData viser en bekymringsfull trend knyttet til økt bruk av rusmidler blant ungdom, og dette forsterker behovet for en samlet innsats for å beskytte ungdom mot skader relatert til rus.

Tverrfaglige samarbeid, der fritidsklubber inngår i partnerskap med skoler, helsetjenester og politi, kan bidra til å identifisere og håndtere utfordringer på et tidlig stadium. Ungdom og Fritid har en viktig rolle som paraplyorganisasjon, ved å koble fritidsklubber med naturlige samarbeidspartnere for å styrke denne innsatsen. Sammen kan vi sikre at fritidsklubbene fortsetter å være en trygg og verdifull ressurs i unges liv.

Vi mener at ungdom selv må få delta i dette arbeidet i lokalmiljøet og slik være med på å fremme en rusfri ungdomskultur.

Vi mener at fritidsklubbene bør samarbeide tett med relevante aktører, som politiet, SLT-koordinatorer (Samordning av lokale rus- og kriminalitetsforebyggende tiltak) og andre spesialiserte tjenester.

Ungdomstiden

Ungdomstiden

Ungdomstiden har en egenverdi i seg selv. Dette er en sårbar og utforskende fase i livet der man går fra barn til voksen. Dette er en tid der ungdom løsrivelses seg fra familien og søker etter tilhørighet til andre på egen alder. Ungdommer må erfare og oppleve sine egne ressurser og sårbarhet, følelser og behov for å bli kjent med seg selv og finne sin identitet. Dette former perspektiver, relasjoner og interesser som preger hvordan ungdom ser på seg selv og verdenen rundt dem. I ungdomstiden er det derfor viktig å ha trygge og attraktive arenaer som gir ungdom erfaring i medvirkning og muligheter til å engasjere seg. Dette har også en positiv effekt på selvhevdelse og selvstendighet.

Vi mener at ungdomstidens egenverdi må anerkjennes på lik linje med barndommen og voksentida

Vi anser ungdom som en viktig ressurs for samfunnet, ettersom det er dagens unge som vil lede og forme landet i fremtiden. Denne anerkjennelsen bør reflekteres i hvordan samfunnet omtaler ungdomstiden og strukturerer offentlig sektor på lokalt, regionalt og på nasjonalt nivå.

Ungdomskriminalitet

Fritidsklubben er en viktig kriminalitetsforebyggende arena som gir barn og unge et attraktivt tilbud i trygge omgivelser. Dette kan bidra til at de holder seg unna negative miljøer og reduserer sannsynligheten for å havne på feil spor. Forebygging handler om å håndtere problemer før de oppstår, og på denne måten beskytte både ungdommene selv og samfunnet som helhet. På fritidsklubben møter barn og unge trygge voksne som de har en god relasjon til, og som kan veilede dem i utfordrende situasjoner.

I stedet for å føre ungdom inn i straffesystemet – som ofte viser seg å skape avstand til samfunnet og forsterke følelsen av utenforskap, bør fokuset derfor være på forebyggende tiltak som styrker tilhørighet og fellesskapsfølelse. Vi mener at fritidsklubben er godt rustet til å legge til rette for slike tiltak på både gruppe- og individnivå.

Vi mener at innsatsen rettes mot en helhetlig tilnærming der forebygging står i sentrum fremfor straff. Vi må jobbe kollektivt for å redusere risikoen for at ungdom oppsøker negative miljøer.

Vi mener fritidsklubbene er en verdifull ressurs i kriminalitetsforebyggende arbeid, nettopp fordi de tilbyr gratis aktiviteter, et trygt sted å være og trygge voksne rollemodeller.

Ungdomsdemokrati

Medvirkning

Barn og unges medvirkning har en sentral rolle i Ungdom og Fritid og fritidsklubbenes metodiske tilnærming. Barn og unge har rett til deltakelse og medvirkning til egen fritid ved å få mulighet til å ytre seg og bli oppfordret til å uttrykke egne ønsker, idéer og følelser. Medvirkning er en fellesnevner for fritidsklubbene, som ofte har et mangfoldig innhold og aktiviteter for barn og unge. Gjennom medvirkning skal barn og unge erfare at de blir lyttet til av voksne og offentligheten, som tar tankene og meningene deres på alvor. Dette underbygges i barnekonvensjonens artikkel 12 - barnets rett til å gi uttrykk for sin mening.

Vi mener at reell og god medvirkning skaper bedre og mer relevante tilbud og aktiviteter, gir en trygg arena for praktisk og sosial læring, og bidrar til å gi barn og unge en større definisjonsmakt over sin egen nåtid og fremtid. For å oppnå dette må barn og unge gis tilgang på kompetanse og positive erfaringer som vil kunne skape ungdomsengasjement og ungdomsinitierte prosjekter.

Ungdomsdemokrati

Fritidsklubber tar utgangspunkt i direkte – eller deltakende demokrati hvor barn og ungdom beslutter direkte i enkeltsaker. Gjennom klubbstyrer og Ungdom og Fritid får ungdom i klubb også mulighet til å delta i representativt demokrati. Fritidsklubbene er arenaer som gir barn og unge sosial

kompetanse og demokratisk forståelse. Ved å delta i fritidsklubb får flere barn og unge tilgang til demokratiet. Fritidsklubbene bidrar på den måten til å bygge aktive samfunnsborgere.

Vi mener at kommunen må tilrettelegge for at ungdomsmedvirkning lokalt settes i et demokratisk rammeverk som sikrer at alle får mulighet til å si sine meninger og bli hørt.

Ungdomsråd

Ungdomsrådet er et rådgivende medvirkningsorgan i kommuner og fylkeskommuner. Hver kommune og hver fylkeskommune skal opprette et ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom, dette kravet følger av kommuneloven. Alle saker som gjelder ungdom, skal forelegges ungdomsrådet. Formålet med ungdomsrådet er å bidra til å sikre en bred, åpen og tilgjengelig medvirkning i saker som gjelder ungdom. Mange ungdomsråd gir tilbakemelding på at deres deltakelse er symbolsk og at de verken får sette egen dagsorden, at sakene legges frem på en forståelig måte, at de får nødvendig opplæring og kunnskap eller at de får vite hva som skjer med deres innspill de har gitt.

Vi mener at det er viktig at ungdomsrådene ikke bare rekrutterer medlemmer fra elevrådene, men at man også rekrutterer medlemmer fra fritidsklubber, ungdomshus og andre fritidstilbud for å sikre representativitet.

Vi mener det er viktig at kommunen tar ungdomsrådet på alvor og at rådet får jobbe med saker de anser som relevante for ungdomsbefolkningen i kommunen. I dette arbeidet må det sikres reell, bred og åpen medvirkning.

Skole og utdanning

Et tett samarbeid mellom skole og fritid gir god effekt. Barn og unge inntar ulike roller på disse arenaene og ved å være et samarbeidende oppvekststeam vil man kunne møte alle på en god måte. Ved å la ungdommer utfolde sin lærelyst på uformelle og selvstyrte arenaer kan de oppleve styrket mestringstro og lærelyst på skolen. Dette vil få ned tallet på elever som dropper ut av skolegangen. Dette tette samarbeidet må selvfølgelig ikke gå på bekostning av barn og unges opplevelse av fritidsklubbene som et sted uten press og prestasjonsjag. Skole og fritid skal utfylle hverandre, men ikke i for stor grad overlappe hverandre. På denne måten sikrer vi en variert og spennende hverdag for barn og unge.

Vi mener at fraværsgrensen i videregående må avskaffes og at det ikke innføres en ny fraværsgrense for ungdomsskolen. En slik fraværsgrense kan bidra til å forverre ungdommens syn på skolen. Vi mener at det trengs mer aktiv oppmuntring og mindre «straff-baserte» systemer.

Stemmerett

Ungdom er storforbrukere av offentlige tjenester, og bør få muligheten til å påvirke hvem som skal bestemme over disse. Det er viktig at ungdom bevisstgjøres om at de har en reell påvirkningskraft på sin egen hverdag, og dermed får en direkte forståelse og verdsettelse for demokratiet. Fritidsklubbene kan med hjelp av medvirkning være en utmerket måte å introdusere barn og unge til dette.

Vi mener at aldersgrensen for allmenn stemmerett bør senkes til 16 år i Norge.

Klubben som den største kulturarena for ungdom

Ungdomskultur

Ungdomskulturen er mangfoldig og nyskapende – og i stadig endring. Derfor må det gis rom for en bredde i ungdommens kulturtilbud og- aktiviteter. Ungdom må få lov til å utvikle sin egen kultur i det offentlige rom på egne premisser. Fritidsklubbene er en sentral del av den kulturelle grunnmuren for ungdom, og den viktigste arenaen for egenorganisert ungdomskultur. Dette er en kulturarena der ungdom selv kan initiere og styre aktivitetene, og den er åpen for alle. Fritidsklubben rolle som kulturarena er unik fordi de er i stadig endring for å møte ungdommens ønsker og behov. Gjennom dette styrkes ungdoms muligheter til deltagelse, medvirkning og mestring.

Alle ungdommer skal ha lik tilgang til kulturell læring og utfoldelse uavhengig av bakgrunn. Fordi fritidsklubben er et lavterskeltilbud, er det få barrierer for deltakelse. De fleste arenaene vi har er tilrettelagt for voksne. Fritidsklubber tilbyr en arena som passer til ungdoms preferanser, og som er et alternativ til den kommersielle kulturen.

Vi mener at unge har krav på gode arenaer hvor de aktivt kan delta i utformingen av sin kultur og sine kulturuttrykk. Ungdom har rett til et selvstendig kulturliv.

Vi mener at det er viktig at ungdom har tilgang til midler og ressurser som kan hjelpe dem med sine egne prosjekter og kulturinitiativ.

Vi mener at ungdom har rett til kvalitet i kulturtilbudet sitt, både som utøver, arrangør og tilskuer

Datakultur

Datakultur er et samlebegrep som omfatter dataspill i tillegg til kunst og kulturuttrykk man kan gjøre digitalt. Dataspill er den største fritidsinteressen blant ungdom i Norge. 92% av gutter og 59% av jenter i alderen 9-18 år spiller dataspill (Barn og Medier, 2022). Gaming er en kulturform som kan oppmuntre til kreativitet, nysgjerrighet, samarbeid, læring, språkutvikling og planlegging. Spill er både lek og meningsbærende innhold, hvor det er behov for kritisk refleksjon over innholdet og aktiviteten. Spill er ytringer og handlinger som inngår i en sosial, kulturell og politisk kontekst.

Vi mener at kommunene må legge til rette for fysiske og digitale møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som ikke fremmer prestasjonskrav.

Behovet for tilgjengelige møteplasser

For en trygg og tilgjengelig dataspillkultur bør man sørge for tilgjengelige møteplasser i hele Norge. Møteplasser skal være kostnadsfrie å delta på, fordi det er en forutsetning for at datakultur ikke skal skape ulikhet og utenforskap. Vi mener at kommunene må legge til rette for fysiske og digitale møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som ikke fremmer prestasjonskrav, og at kommuner må jobbe for å redusere barrierer for deltakelse. **Vi mener** at datakultur skal være

tilgjengelig for all ungdom som ønsker å delta. For å sørge for dette må kommunene legge til rette for fysiske og digitale møteplasser for datakultur som både er lavterskel og som ikke fremmer prestasjonskrav, og at kommuner må jobbe for å redusere barrierer for deltakelse.

Trygge ungdomsarbeidere

Et premiss for at møteplasser for datakultur er trygge arenaer, er tilstedeværelse av trygge ungdomsarbeidere. Ungdomsarbeidere skal være gode rollemodeller som bidrar til å skape positive holdninger, og som oppfordrer til inkludering av mangfold i datakultur. Ungdomsarbeidere skal veilede ungdommer slik at de kan delta i det digitale fellesskapet og bidra til å skape positive holdninger

Vi mener det er viktig å sørge for at ungdommer blir ivaretatt psykisk og fysisk i møte med den digitale verden og får ta del i inkluderende miljøer.

Internasjonalt

Internasjonalt samarbeid

2023 markerer 70 år siden den første fritidsklubben ble etablert i Norge etter inspirasjon fra spesielt England og Sverige. Siden da har det internasjonale og særlig det europeiske ungdomsarbeiderfeltet vært en sentral kilde til kompetanse og muligheter for det norske ungdomsarbeiderfeltet.

Ungdomsarbeidet i Norge preges av utviklingen i Europa, og mange av impulsene som treffer norske ungdommer er nettopp internasjonale. Dette ser vi blant annet gjennom kompetanse og satsninger i Ungdom og Fritid rundt ungdomsmedvirkning, kvalitets- og kompetanseheving blant ungdomsarbeidere og ansatte i sekretariatet, digitalt ungdomsarbeid og psykisk helse. Dette speiles i satsninger på (skal vi skille mellom nordisk og europeisk nivå?) europeisk nivå gjennom blant annet EUs ungdomsstrategi, samt blant våre internasjonale samarbeidspartnere.

Vi mener at det ligger store muligheter i å følge med på, påvirke og utfordre politikkutviklingen av ungdomsfeltet i Europa med det internasjonale arbeidet Ungdom og Fritid gjør.

Internasjonale rammeverk og ungdomsarbeid

Barnekonvensjonen gir en internasjonal lovmessig forankring av fritidsklubber. I tillegg til denne, finnes det også noen sentrale europeiske rammeverk som legger premisser for hvordan fritidsklubber skal fungere og tilrettelegges både internasjonalt, nasjonalt og lokalt. I mai 2017 kom Europarådet med sin anbefaling på ungdomsarbeid. Her anbefales det at ungdomsarbeidet får en lovmessig forankring, at det utvikles et rammeverk for utdanning av ungdomsarbeidere, metoder for evaluering og politisk og økonomisk støtte.

I 2020 utarbeidet Europarådet og Europaparlamentet den Europeiske ungdomsarbeideragendaen for videre oppfølging av blant annet Europarådets anbefaling for ungdomsarbeid og EUs ungdomsstrategi. Denne understreker viktigheten av nasjonale rammevilkår som muligjgjør implementering av rammeverkene, og at lokalt ungdomsarbeid kan styrkes gjennom internasjonale samarbeid og prosjekter. Flere europeiske land er godt i gang med implementeringen av disse rammeverkene. I Norge derimot, har anbefalingen kun blitt oversatt, og det har heller ikke vært noen

oppfølging av det strategiske rammeverket. Dette gjenspeiles også i manglende satsning på å delta i The Bonn Process og å oprette en arbeidsgruppe for å implementere agendaen gjennom Europe Goes Local. Et initiativ som skal hjelpe land med å implementere agendaen på kommunalt nivå. Samt Norges manglende innsats for internasjonale aktiviteter på ungdomsarbeiderfeltet.

Vi mener at Europarådets anbefaling for ungdomsarbeid og den Europeiske ungdomsarbeideragendaen må anerkjennes og implementeres av norske myndigheter. Det innebærer at man utvikler en plan for å gjennomføre anbefalingens tiltakspunkter.

Vi mener at myndighetene i større grad må legge til rette for internasjonalt ungdomsarbeid gjennom økte bevilgninger til internasjonal aktivitet som støtter opp under disse rammeverkene.

Bærekraft

Bærekraftsmålene

Bærekraftsmålene er verdens felles arbeidsplan for bærekraftig samfunnsutvikling. De 17 hovedmålene og 169 delmålene skal bidra til å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030. Målene skal fungere som en felles global retning for land, næringsliv og sivilsamfunn. Målene ble laget på en demokratisk måte gjennom innspill fra land over hele verden og neste ti millioner mennesker fikk sagt sin mening gjennom en spørreundersøkelse. Ungdom og Fritid legger FNs bærekraftsmål til grunn for sitt arbeid både som organisasjon og i arbeidet med medlemmer og unge.

Vi mener at barn og unge må inkluderes i arbeidet med å nå bærekraftsmålene og at fritidsklubbene er en god arena for dette arbeidet.

Klima og miljø

Klimaforskere er overveldende enige om at klimaendringene vi ser i dag skyldes menneskeskapt klimagassutslipp. Siden rundt år 1750 har gjennomsnittstemperaturen på jorda økt med 1,1 grader, og denne oppvarmingen skjer raskere enn tidligere antatt. Ifølge FNs klimapanel er menneskelig aktivitet den viktigste drivkraften bak denne utviklingen. For å håndtere klimautfordringene kreves en omfattende omstilling i samfunnet, der vi fokuserer på bærekraftig verdiskaping med lavere klimagassutslipp og redusert miljøpåvirkning. Denne omstillingen, ofte omtalt som det grønne skiftet, er en av vår tids største utfordringer og krever samarbeid på tvers av sektorer.

Ungdom og Fritid erkjenner at alle organisasjoner har et ansvar for å bidra til nødvendige klimakutt. Vi jobber for å redusere vårt eget klimaavtrykk i tråd med Norges klimamål, og ønsker å bruke vår påvirkningskraft til å inspirere våre medlemmer til å gjøre det samme. Vi vil sikre at våre medlemmer får gode rammevilkår for å gjennomføre nødvendige endringer.

Klima og miljø er særlig relevant for barn og unge, som i større grad vil måtte leve med konsekvensene av dagens valg. Derfor er det avgjørende at de har arenaer som fritidsklubber der de kan engasjere seg i klimaarbeidet, og at deres stemmer får særlig tyngde i miljøspørsmål.

Vi mener at Ungdom og Fritid må delta aktivt i det grønne skiftet og prioritere klima og miljø enda høyere på organisasjonens dagsorden, inkludert organisasjonens og feltets direkte klimapåvirkning.

Vi mener også at barn og unge må inkluderes i det grønne skiftet ved å skape gode arenaer for deres engasjement, som fritidsklubber, og at deres synspunkter skal tillegges ekstra vekt i dette arbeidet.